

ЗБЕРЕЖЕННЯ НАРОДНОЇ АВТЕНТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

Українська народна культура та мистецтво справедливо вважаються одними з найскравіших надбань культурної скарбниці європейських націй. Багатогранність жанрів і форм, поетичність і високий ліризм, глибока філософічність українського фольклору самобутньо виокреслили народний живопис, гончарство, орнаментику і вишивку, ткацтво і кравецтво, архітектуру і різьбярство, кераміку і писанкарство, мосяжництво й ковальство в цілісному європейському культурному контексті. Зберегти й донести ці багатства до прийдешніх поколінь – основна мета проекту “Моя Україна. Берви”.

Свідомо і підсвідомо національна пам’ять дуже чітко прогнозує подальше життя нації. Насамперед це залежить від самоусвідомлення своєї значущості, цінності своїх надбань: чи буде вона тицятися у темряві самонезнання, а чи знатиме собі ціну і впевнено йтиме вперед.

Сьогодні Україна ще може дозволити собі розкіш спостерігати традиційну народну культуру на острівцях повсякденного життя Карпат, Волині, Поділля чи Полісся. Але без перебільшення можна говорити, що ми – “останні з могікан”, кому дається можливість закарбувати культурну пам’ять для майбутніх поколінь. Протягом ХХ ст. фахівцям-ентузіастам вдалося записати тисячі народних пісень, награвань, творів усної народної творчості, що тепер зберігаються в архівах відповідних державних інституцій. Але ми ризикуємо втратити цей неоціненний скарб, бо велика частина унікальних фоноархівів самознищується внаслідок осипання магнітних плівок під дією часу. Живих носіїв автентичного фольклору стає також дедалі менше. Тож актуальність проекту диктує сам Час.

Проект “Моя Україна. Берви” започаткували Громадська організація “Арт Екзистенція”, Українська експериментальна лабораторія фольклору, Мистецьке агентство “Арт Велес” та Українсько-британське спільне підприємство “Комора”. На сьогодні в рамках проекту видано 5 компакт-дисків, кожний з яких містить неповторний музичний матеріал традиційної культури регіонів України.

Деякі платівки мають мультимедійну частину з науково-пізнавальними текстами, ілюстраціями та фотографіями. У світовій мережі Інтернет створено сторінку автентичного фольклору, яка є доступно інтернет-версією мультимедійних та аудіо CD проекту.

Готовий доробок проекту “Моя Україна. Берви”.

1. CD Extra – “Берви” – український традиційний фольклор.

Це перше видання проекту. На диску представлені майже всі різновиди української традиційної культури: 29 унікальних творів у виконанні автентичних фольклорних виконавців з різних регіонів України. Тут можна почути карпатську Великодню, донецьку жнивварську, поліську колискову і полтавську весільну...

Мультимедійна частина знайомить з українським традиційним фольклором за розділами: музично-поетична творчість, кобзарсько-лірницька традиція, інструментальна музика, народне малярство, народна архітектура, писанкарство, народне вбрання, вишивка, кераміка і гончарство, ткацтво і килимарство, декоративні розписи, дереворізьблення, художні вироби з металу, декоративно-прикладне мистецтво.

2. CD audio “Над річкою Карайцем” – український традиційний фольклор з Поділля.

– Сюди ввійшли найхарактерніші зразки традиційної народнопісенної творчості, що збереглися в селі Рівне Мурованокуріловецького району Вінницької області. Тут представлені календарні пісні – найдавніші, що супроводжували обряди, пов’язані з трудовим роком селянина, весільні, ліричні, а також козацькі та солдатські пісні у виконанні мешканців цього села. Великою удачею експедиції є запис ряду зразків дуже давніх пісень, які дивом збереглися у цьому селі. Автентичний чоловічий спів, що сьогодні вже є великою рідкістю, а також високий виконавський рівень учасників запису стали окрасою диску.

3. CD audio “Гей, на Чорному морі...” – кобзарсько-лірницька традиція. Микола Будник. Народна бандура.

Панотець Київського кобзарського цеху Микола Будник був одним із небагатьох носіїв глибинного розуміння автентичності кобзарства. На дискові представлений традиційний репертуар народного бандуриста: думи “Про Олексія Поповича”, “Про Марусю Богуславку”, історичні пісні “Побратався сокіл”, “Про Саву Чалого” та ін. Характер і тембр Будникової мелорецитації, його щирий і тихий, немовби “не від світу цього” голос вводить слухача в містичний світ історичних образів і подій.

4. CD Extra “Зелений шум. Полісся” – український традиційний фольклор Полісся.

Цей мультимедійний диск відображає особливості традиційної культури поліського регіону. Він охоплює традиційну пісенну та інструментальну культуру Полісся, подає ілюстровану науково-пізнавальну інформацію за розділами: малярство, архітектура, писанкарство, декоративні розписи і т. д. Диск цінний ще і тим, що Полісся – це унікальний культурний ареал, де найкраще збереглися найдавніші форми праслов’янської традиції.

5. CD audio – “Тарас Компаніченко. Народна бандура, ліра”.

Платівка відомого бандуриста і лірника Тараса Компаніченка продовжує серію дисків кобзарсько-лірницької традиції. Т. Компаніченко навчався у славного Георгія Ткаченка та у Миколи Будника, від яких і перейняв традиційні думи та пісні: “Про трьох Самарських братів”, “Про Бондарівну”, “Ой на морі, на синьому”. Слухач зможе вперше почути Тараса Компаніченка як лірника: “Святому Юрію”, “Олексій – Божий чоловік”. Т. Компаніченко один з небагатьох бандуристів намагається реконструювати автентичну манеру виконання, відродити кобзарську спадкоємність.

Р. С. Засновники проекту запрошують до співпраці фольклорні організації, земляцтва, дистриб’юторів аудіо-продукції, меценатів, спонсорів та всіх зацікавлених.

Контактувати за телефонами в Києві (38044) 239–18–52, 536–15-08, 536–15-09. E-mail: ArtEkzyst@artveles. kiev. ua.

Для кореспонденції: 01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44, офіс 313.